

PEDRA SECA

Xavier Gual

EMPRESARI @xaviergual

LLACH I EL PAÍS PETIT

Em dispo a perpetrar un sacrilegi civil d'una certa magnitud. Al llarg de la meua vida, he tingut oportunitat d'escoltar en directe vuit vegades l'artista Lluís Llach i una el polític del mateix nom. I m'ha caigut l'ànima als peus quan he comprovat en persona que els déus majors ho són només quan en fan en la seva especialitat. O sigui, com tots el mortals. La meua espessa primera impressió de les seves prestacions en la política catalana del moment, a partir de les seves aparicions televisives, s'ha confirmat en escoltar-lo en viu. Sé que si sóc molt crític sobre un dels músics que més m'ha influït des de sempre pot generar antipatisos en molts ciutadans, sobretot en els rendits seguidors de la seva obra (com jo) i ens els acrítics del «procés». Però penso que pot ser útil per a tots plegats fer un exercici de sinceritat sobre la seva figura quan ha esdevingut un home públic, passant a ser un

representant electe de la comunitat. A part de la seva extraordinària capacitat musical com a compositor i cantant, acredita la contundència i la formació d'un intel·lectual de primer nivell. Només cal llegir algunes de les seves moltes cançons de tots els temps per comprovar que escriu quasi com Bob Dylan. Té una sensibilitat profunda i subtil que fa que els seus discos siguin bocins d'art que ens sobreviuran a tots els seus contemporanis. Escoltar-lo encara implica sentir coses noves, experimentar emocions i descobrir matisos. Si hagués de salvar dues peces en un naufragi triaria *Campanades a morts* i *Viatge a Ítaca*.

El diputat Llach està fent un periple per diferents llocs per explicar la seva visió del moment «nostre» actual i, en teoria, per fer proselitisme polític respecte de la independència de Catalunya. Entre altres indrets, ha fet cap a Berga primer i a Manresa després. El diputat Llach va ser el

cap de llista per Girona en les darreres eleccions al Parlament. El diputat Llach és el president de la Comissió parlamentària del Procés Constituent (CEPC) en substitució de Muriel Casals, que va morir fa uns mesos d'accident de trànsit. Per tant, per voluntat pròpia ha decidit assumir un rol important entre els escollits que proposen conduir Catalunya cap a la separació d'Espanya. Encara que ell justament fa gala del contrari tot dient que entre uns quants l'han forçat a presentar-se contra la seva voluntat. Puc entendre que el seu compromís i la insistència d'alguns el forcessin per tancar una llista electoral com van fer el mossèn Ballarín per Lleida o Josep Guardiola per Barcelona. Però en cap cas per ser el cap de la candidatura, esdevenir diputat i presidir una comissió tan estratègica com la que presideix sense ganes. A cada acte en el qual participa no deixa d'explicar cansadament, amb aquell to que desprèn quan par-

«Els seus discos són bocins d'art que sobreviuran als seus contemporanis, però com a diputat transmet una certa mandra»

la, que és una mena d'element estrany i aliè al grup al qual pertany, que tot plegat el supera i li genera un cert desànim. Compromès amb el trencament, exerceix d'outsider de la política, en parla en tercera persona i deixa anar tota mena de tics argumentals per situar-se'n fora. Suposo que això li permet mantenir-se impol·lut i apartat d'accions i decisions que ell com a pensador ha combatut. Em sap greu remarcar-ho però transmet una certa mandra per tot el que implica ser un diputat professional. Ho puc entendre sabent qui és i d'on ve però crec que si va acceptar cal que s'hi posi amb més intensitat. En les seves xerrades, per exemple, demana al moderador que passi de seguida a les preguntes del públic. Aquesta

proposta, inèdita en les mil conferències a les quals he assistit, em suggereix manca de preparació prèvia per fer una explicació mestra o per donar noves raons ben elaborades, que és el que entenc que esperen els ciutadans que omplen els auditoris, cridats per la popularitat d'un personatge que ha lluitat molt per Catalunya. Trufa les respostes amb tota mena de conyetes i laments sobre l'activitat de la qual és membre, fa servir l'edat (la seva) com a excusa per no fer segons quines coses i recordar que ell era molt feliç escrivint novel·les a Senegal. Dient tot això em sento com un escolanet que gosa fer una carta al Déu totpoderós, però si ha decidit baixar a la terra ha d'acceptar que alguns mortals un pèl observadors «fem un lleig» a la seva estultícia. Ara entenc quan cantava allò de «més lluny, heu d'anar més lluny...». Disculpa'm, etern Lluís, i que em perdonin els altres deïebles.

Jaume Farguella i Sitges LLENGUA I SOBIRANIA

PERSPECTIVA

PRESIDENT DEL CASAL D'EUROPA AL BERGUEDÀ

Vagi per endavant que sóc un dels adherits al manifest elaborat pel grup Koiné, un prestigiós col·lectiu d'intel·lectuals del nostre país que propugna la creació d'un ampli moviment ciutadà que faci realitat la plena normalització lingüística en el procés d'una Catalunya independent.

I ho sóc, convençut que aquesta és l'única garantia de supervivència del nostre idioma avui precàriament reconegut a la Constitució del 1978 amb una enganyosa cooficialitat segons la qual l'ús de la nostra parla té sols la consideració d'un dret, enfront el de la castellana, que constitueix una obligació ineludible.

És obvi que la virtualitat d'aquest sistema és la d'anar perpetuant les condicions d'inferioritat i feblesa de la nostra territorial i històrica llengua enfront l'espanyola, clarament dominant com ens patentitza l'ampli i detallat dossier recentment publicat pel diari Ara, segons el qual sols el 36,3% dels nostres ciutadans afirmen que el català és la seva llengua d'ús habitual, enfront el 50,7 % que ens diu que és la castellana.

Cal no oblidar tampoc realitats encara més esferèdores en àmbits tan indicatius

de jerarquia i prestigi social com són els tribunals de justícia, on sols una de cada deu sentències dictades pels jutjats de Catalunya apareix redactada en català, quan les altres nou ho són en castellà. I tot això succeeix després de més de tres dècades de vigència del règim d'immersió lingüística catalana a les nostres escoles, que ha tingut, cal reconèixer-ho, el pal·liatiu mèrit de detenir el procés de caiguda lliure del català propiciat pel franquisme. Però no, en canvi, l'esperada virtut curativa d'invertir les dades percentuals d'ús social lingüístic abans esmentat com a definitiva garantia de la supervivència del nostre idioma.

I per si tot això fos poc, la dreta espanyolista de casa nostra, secundada per l'aparell estatal, amb el clar objectiu d'agreujar progressivament l'endèmica malaltia de la nostra llengua, segueix maldant per posar fi a la immersió lingüística, conscient que a la llarga el peix gros acabarà menjant-se el petit.

El manifest Koiné apareix en el moment just i oportú. Puntualitzant sense ambigüitats l'estat-nació europeu que ha de constituir, amb els seus dos elements inherents: com a cos indefectible, un territori. I com a ànima, la voluntat de permanència, que té en la llengua pròpia les garanties de vertebració social i d'expressió perenne de la personalitat col·lectiva. Malgrat la seva oportuna aparició, el ma-

«Seria bo que tots els nostres polítics fossin capaços d'entendre i fer entendre a tothom que la llengua castellana ja gaudirà del seu estatus de protecció»

CARLOS MONTANES

Presentació del manifest Koiné al Paraním de la Universitat de Barcelona

nifest Koiné ha estat acollit a Catalunya amb diversitat d'opinions. Algunes d'elles, esporàdica i inexplicablement poc positiva, de part -ai las!- d'un destacat membre del nostre govern nacionalista. L'única explicació que em suggereix aquest desafortunat posicionament és la d'un afalagador discurs davant el temor reverencial d'una possible pèrdua de vots de part del nombrós sector castellanoparlant. Talment un puntual i estèril recurs a l'art de la política per damunt de les científiques evidències.

«La política és un art i no una ciència», digué erròniament Bismarck. La veritat és, però, que la política participa igual d'aquests dos components. Mal aniria que els circumstancials i retòrics discursos dels dirigents oblidessin els rigors de la ciència política.

I aquesta, en el present cas, ens diu que una llengua antany sobirana en el seu territori, com la nostra, entra en via de desaparició quan el seu ús social cau per dessota el 30 % dels ciutadans. Com ens diu també l'absurd que seria imaginar que un idioma continental com el castellà tingués a Catalunya el menor risc de desaparició.

Seria bo que tots els nostres polítics, sense falsos complexos, fossin capaços d'entendre i fer entendre a tothom que en un futur Estat Català la llengua castellana ja gaudirà del seu estatus de respecte i protecció, sense perjudici, però, de la clara i sobirana oficialitat del català, com a llengua endògena i territorial que és. I al que no entengui una qüestió tan elemental com aquesta caldrà recomanar-li algun profitós viatge a Suïssa, Bèlgica o Canadà.